

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaannpanosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaannpanosta. Lailla saatettaisiin voimaan työntekijöiden lähettämisen ilmoittamista koskevat säännökset, jotka kesäkuussa 2016 voimaan tulleen työntekijöiden lähettämisestä annetun lain mukaan säädetään tulemaan voimaan erikseen lailla.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Laki työntekijöiden lähettämisestä (447/2016) tuli voimaan 18 päivänä kesäkuuta 2016. Lailla pantiin kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/67/EU palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta, jäljempänä *täytäntöönpanodirektiivi*. Direktiivi tuli panna kansallisesti täytäntöön 18 päivään kesäkuuta 2016 mennessä.

Täytäntöönpanodirektiivissä mahdollistetaan työntekijöiden lähettämistä koskevan ennakoilmoituksen käyttöönotto kansallisessa lainsäädännössä. Tällaiset säännökset sisällytettiin työntekijöiden lähettämisestä annettuun lakiin. Ilmoitus tehdään työsuojeluviranomaiselle, ja sen tarkoituksena on parantaa valvonnan kohdentamista. Ennakoilmoitusten vastaanottamista varten työsuojeluviranomaisen tietojärjestelmiin tuli tehdä muutoksia, jotka eivät vielä olleet valmiit työntekijöiden lähettämisestä annetun lain voimaantullessa. Tämän vuoksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 40 §:n mukaan lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaannpanosta. Ehdotetulla lailla saatettaisiin voimaan työntekijöitä Suomeen lähettävän yrityksen velvollisuus tehdä työsuojeluviranomaiselle ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä. Ilmoituksen laiminlyönnistä lähettävä yritys olisi velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua.

Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n mukaan lähettävän yrityksen on ennen työntöön aloittamista tehtävä työsuojeluviranomaiselle ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä Suomeen valtioiden rajat ylittävän palveluntarjontaa koskevan sopimuksen perusteella.

Ilmoitusta työntekijöiden lähettämisestä ei edellytetä, jos yritys lähettää työntekijöitä Suomeen yritysryhmän sisäisellä siirrolla enintään viideksi työpäiväksi. Laskettaessa työntekijöiden lähettämisen kesto otetaan huomioon kyseinen lähettämisyksikkö sekä sen päättymistä edeltävän neljän kuukauden ajalta kaikki muut jaksot, jolloin saman yritysryhmän sisäisesti siirtämä

työntekijä on tehnyt Suomessa työtä. Rakennusalan työssä ilmoitus on kuitenkin aina työn tekemisen edellytys.

Ilmoituksen sisältö määritellään 7 §:n 3 momentissa. Ilmoituksen tulee sisältää lähettävän yrityksen yksilöintitiedot, yhteystiedot, ulkomainen verotunniste ja tiedot vastuuhenkilöistä lähettävän yrityksen sijoittautumisvaltiossa, tilaajan yksilöintitiedot ja yhteystiedot, rakennusalan työssä rakennuttajan ja pääurakoitsijan yksilöintitiedot ja yhteystiedot, lähetettyjen työntekijöiden ennakoitu lukumäärä, lähettävän yrityksen 8 §:ssä tarkoitetun edustajan yksilöintitiedot ja yhteystiedot Suomessa tai tieto perusteesta, jonka nojalla edustajaa ei tarvitse asettaa, työntekijöiden lähettämisen alkamispäivä ja ennakoitu kesto, työntekopaikka sekä toimiala, jolla lähetetty työntekijä tulee työskentelemään.

Pykälän 4 momentin mukaan, jos 3 momentissa mainitut tiedot muuttuvat olennaisesti, työn jatkamisen edellytyksenä on, että lähettävä yritys tekee täydennysilmoituksen välittömästi muutosten tapahtuessa.

Rakennusalan työssä 3 ja 4 momentissa tarkoitettu ilmoituksen toimittaminen myös rakennuttajalle ja pääurakoitsijalle on työn tekemisen edellytyksenä.

Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lähettävä yritys on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tämä on laiminlyönyt velvollisuutensa tehdä 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä.

Työsuojeluviranomaisen tietojärjestelmiin on suunniteltu työntekijöiden lähettämistä koskevan ennakkoilmoituksen tekemiseen vaadittavat tekniset muutokset. Tulevassa teknisessä järjestelmässä työntekijöitä Suomeen lähettävä ulkomaalainen yritys täyttää viranomaisen internetsivuilla olevan sähköisen lomakkeen, joka sisältää kohdat laissa vaadittujen tietojen antamiseen. Ilmoitusten vastaanottaminen työsuojeluviranomaisessa toteutetaan ensivaiheessa väliaikaisella sähköpostiin perustuvalla järjestelmällä, jossa lomakkeelle annetut tiedot välitetään sähköpostitse aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden organisaatiopostilaatikkoihin. Myöhemmin käyttöön otettavassa teknisessä järjestelmässä lähettävän yrityksen lomakkeelle antamat tiedot siirretään sähköisesti ensin aluehallintoviraston asianhallintajärjestelmään ja sen jälkeen substanssietojen osalta työsuojeluviranomaisen tietokantaan. Alkuperäinen lomake säilytetään asianhallintajärjestelmässä. Lomakkeelle annetut tiedot lähetetään myös ilmoittajan, eli lähettävän yrityksen antamaan sähköpostiosoitteeseen. Aluehallintovirasto vastaanottaa tietoja myös yksityisiltä palveluntarjoajilta.

2 Esityksen vaikutukset

Työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoitusmenettelyn vaikutukset viranomaisten toimintaan, kuten myös työsuojeluviranomaisten tietojärjestelmämuutosten suunnittelun ja toteuttamisen kustannusvaikutukset on arvioitu hallituksen esityksessä laiksi työntekijöiden lähettämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2016 vp). Esityksessä on niin ikään arvioitu ilmoitusmenettelystä aiheutuvat yritysvaikutukset.

Tällä esityksellä ei ennakoida olevan uusia vaikutuksia viranomaisten tai yritysten toimintaan.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä.

HE 34/2017 vp

Esitysluonnoksesta on järjestetty lausuntokierros. Lausuntoja pyydettiin muun muassa työmarkkinakeskusjärjestöiltä, työvoimavaltaitten alojen edunvalvontajärjestöiltä, lähetettyjen työntekijöiden valvonnasta vastaavilta ministeriöiltä ja muilta viranomaisilta, yhteensä 29 taholta 9.3.2017 mennessä. Lausunto saatiin sosiaali- ja terveysministeriöltä, Verohallinnolta, Harmaan talouden selvitysyksiköltä, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, Eläketurvakeskukselta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä, Suomen Yrittäjiltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akava ry:ltä, KT Kuntatyönantajilta, Kirkon työmarkkinalaitokselta, Rakennusliitto ry:ltä, Rakennusteollisuus RT ry:ltä sekä Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:ltä. Lausunnon antajista suurella osalla ei ollut esityksestä huomautettavaa. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen lausunnon maininta väliaikaisesta sähköpostiin perustuvasta järjestelmästä työntekijöiden lähettämistä koskevien ilmoitusten vastaanottamisessa on otettu huomioon esityksen perusteluissa.

Työsuojeluviranomaisten tietojärjestelmien muutokset on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston toimeksiannon perusteella Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston asettamassa Ilmoitusvelvollisuuden hallinnointi ulkomaisten yritysten lähetetyistä työntekijöistä -projektityöryhmässä. Projektityöryhmässä olivat edustettuina Verohallinto, työ- ja elinkeinoministeriö sekä työsuojeluhallinto. Työryhmä luovutti loppuraporttinsa helmikuussa 2017.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaantuloa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 7 § ja 35 §:n 1 momentin 1 kohta tulevat voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017.

2 §
Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström